

N:o 117.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 8 kap. 25 § strafflagen; gifven Stockholms slott den 22 april 1904.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 8 kap. 25 § strafflagen.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Ossian Berger.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 8 kap. 25 § strafflagen.

Häri genom förordnas, att 8 kap. 25 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Värfvar man utan Konungens tillstånd folk i riket till främmande krigstjänst; dömes till fängelse i högst sex månader eller böter.

Har någon genom handling, som nyss är sagd, eller genom annan åtgärd, som i lag eller annan af Konungen utfärdad författning är förbjuden, satt de förenade rikena i fara för krig eller repressalier, varde, där han bort kunna inse faran, dömd till fängelse. Kom det till krig, må till straffarbete i högst två år dömas.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott fredagen den 8 april 1904*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Berger anförde i underdånighet:

»Den svenska strafflagen stadgar i 8 kap. 5, 7 och 12 §§ strängt straff för den, som genom uppmaning eller eljest uppsåtligen förmått eller sökt förmå främmande makt att med krig anfälla de förenade rikena eller någon med dem i krig förbunden makt. Däremot saknas i vår lag straffbestämmelser för de fall, då någon utan förrädlig afsikt satt de förenade rikena i fara för krig eller repressalier eller bragt rikena i krig.

Straffbestämmelser i sist antydda syfte innehållas i flera af de europeiska staternas strafflagar. Helt nyligen har ock för norska Stor-

tinget framlagts ett lagförslag, enligt hvilket, i nära anslutning till bestämmelserna i den nya strafflag, som där i riket träder i kraft den 1 januari 1905, den, som genom något mot folkrätten stridande förfarande utsätter Norge för krig eller »modforanstaltningar», skall straffas med fängelse men, om krig följer, med fängelse eller straffarbete i högst tre år. Äfven i Danmark är för riksförsamlingen framlagdt förslag till lag, som med straff belägger handlingar, hvilka under krig mellan främmande makter sätta den danska statens neutralitet i fara. Närmaste anledningen till dessa båda lagförslag är utan tvifvel de nu pågående krigshändelserna. Dessa torde innebära en maning äfven för vårt land att uppmärksamma den brist, som, enligt hvad antydts, vidlåder dess lagstiftning i hithörande afseende. På grund af hvad sålunda anförts och med anledning jämväl af ett till justitiedepartementet öfverlämnadt utdrag af protokollet öfver utrikesdepartementsärenden för den 26 februari 1904 rörande underdånig anmälan af en utaf tre ledamöter af Riksdagen gjord hemställan om bland annat Sveriges neutralitetsbestämmelsers omarbetande, har jag låtit inom justitiedepartementet uppgöra förslag till lagbestämmelse, enligt hvilken den, som genom handlingar, hvilka enligt lag eller särskild föreskrift blifvit förbjudna, utsätter de förenade rikena för krig eller repressalier, skall, om han bort kunna inse att sådan fara skulle uppstå, straffas med fängelse, eller, i händelse det kommit till krig, med straffarbete i högst två år. Denna bestämmelse synes lämpligen kunna införas i 25 § af 8 kap. strafflagen.»

Departementschefen uppläste härefter berörda, under litt. — vid detta protokoll fogade lagförslag samt hemställde i underdånighet att, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, högsta domstolens utlåtande öfver detsamma måtte genom note ur protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lämna bifall.

Ur protokollet
Carl Lundquist.

Bil.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 8 kap. 25 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 8 kap. 25 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Värfvar man utan Konungens tillstånd folk i riket till främmande krigstjänst; dömes till fängelse i högst sex månader eller böter.

Har någon genom handling, som nyss är sagd, eller genom annan uttryckligen förbjuden åtgärd satt de förenade rikena i fara för krig eller repressalier, varde, där han bort kunna inse faran, dömd till fängelse. Kom det till krig, må till straffarbete i högst två år dömas.

Denna lag träder i kraft den

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl. Maj:ts
högsta domstol fredagen den 15 april 1904.*

Första rummet:

Närvarande:

Justitieråden: HERSLOW,
LINDBÄCK,
HELLSTRÖM,
BILLING,
BOHMAN,
GREFBERG,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG.

Tillförordnade byråchefen för lagärenden, konstituerade revisionssekreteraren Hellner föredrog dels note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kunglig Höghet Kronprinseu-Regenten i statsrådet den 8 innevarande april, utvisande, att högsta domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas öfver upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 8 kap. 25 § strafflagen, dels ock omförmälda lagförslag; varande förslaget bilagdt detta protokoll.

Högsta domstolen fann förslaget föranleda den erinran, att enär det ej kunde vara lämpligt och ej heller torde vara åsyftadt, att straffbarhet skulle inträda vid öfverträdande af andra förbud än sådana, som meddelats i lag eller af Konungen utfärdad författning, förslaget borde erhålla en i öfverensstämmelse härmed jämkad affattning.

Justitierådet *Grefberg* tillade: »Enär med förevarande paragraf åsyftas att stadga straff i det fall, att någon utan förrädisk afsikt genom att företaga en handling, som i allmän lag eller eljest är förbjuden,

sätter de förenade rikena i fara för krig eller repressalier, men straff, då en handling däremot företages i afsikt att åstadkomma krig, stadgas i 5 och 7 §§ och skall enligt 12 § jämväl tillämpas å utländsk man, som förbrutit sig emot endera af förstnämnda paragrafer, medan han i något af de förenade rikenas tjänst är anställd, synes föreslagna stadgandet såsom innebärande straffbestämmelse, då sådant uppsåt, som omförmäles i 5 §, ej är för handen, desto hellre böra inrymmas under samma paragraf, till hvilken stadgandet ansluter sig, som härigenom en tydlig skillnad med hänsyn till handlingens syfte uppdrages emellan de skilda brotten, samt straffbestämmelsen äfven blifver under berörda, i 12 § angifna förhållandet tillämplig å utländsk man.

Nu föreslagna anordning föranleder, om den vinner afseende, någon jämkning af 7 och 30 §§.»

Ur protokollet
Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 22 april 1904

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **ODELBERG**,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
VIRGIN,
Justitieråden: **HERSLOW**,
CARLSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet **Berger** anmälde i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden den 8 innevarande april inhämtade utlåtande öfver det vid samma protokoll fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 8 Kap. 25 § strafflagen.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll hemställde föredraganden i underdånighet, att förslaget med den jämkning, som föranleddes af högsta domstolens enhälligt gjorda anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Med bifall till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflätas nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
Carl Lundquist.
